

MAPIRANJE ENERGETSKIH POTENCIJALA HRVATSKIH OTOKA

OTOK IŽ
2022.

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

*Projekt "Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima" sufinanciran je sredstvima
Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske Unije.*

Veli Iž, prosinac 2022.

**POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE
NA ZADARSKIM OTOCIMA**

1. UVOD - ANALIZA LOKACIJE	2
2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	3
2.1. Cilj istraživanja, identifikacija sudionika, instrument i postupak	3
3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	4
3.1. Sociodemografska obilježja	5
3.2. Svijest i znanje	6
3.3. Energetika	7
3.4. Energetska učinkovitost u zgradarstvu	9
3.5. E-mobilnost	10
3.6. Mikro mreže s pohranom energije	11
4. ZAKLJUČAK	12

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE
NA ZADARSKIM OTOCIMA

1. UVOD - ANALIZA LOKACIJE

1.1. Opći podaci

Otok Iž je smješten između Dugog otoka I Ugljana, od kojih je odvojen Srednjim kanalom na istoku i Iškim na zapadu. Površinom pokriva 17,59 km², a obalna linija se proteže na 35km. Po popisu stanovnika iz 2011. Godine, broji se 615 stanovnika, dok 2021. Godine popis stanovništva je zabilježio 516 stanovnika, no realna brojka je puno manja. Okružuje ga desetak otočića, a najveći među njima je Knežak. Najviši vrh Iža je Korinjak (168 m).

Iž ima mediteransku klimu (sredozemnu) s blagim zimama te suhim, vedrim i vrućim ljetima. Općenito, klimatske prilike vrlo su povoljne za život i gospodarske aktivnosti. Srednje temperature razmjerno su visoke - godišnja je 15° C, u najhladnijem mjesecu siječnju 8° C, a u najtoplijem srpnju 26° C. Dnevne i godišnje razlike temperature su male, što je vrlo povoljno za poljoprivredu i turizam. Oborine u obalnom i otočnom području Dalmacije godišnje uglavnom iznose manje od 1.000 mm. Kiše su rijetke, oko 41 dan tijekom godine i to najviše u jesen i zimi, dok u kasno proljeće prevladava suša s rijetkim, kratkotrajnim olujama. Snijeg rijetko pada.

Na području Dalmacije postoji nekoliko vrsta vjetrova različitih učestalosti i jačina, a najznačajniji su bura, jugo i maestral. Zbog prirode položaja, mjesta Veli I Mali su izloženi udarima juga I bure u doba jakih vjetrova na zimu, dok po ljeti prevladava maestral. Iž pripada lokacijski u sjevernu Dalmaciju, te po podacima državnog hidrometeorološkog zavoda ima od 2400 do 2500 sunčanih sati godišnje. Kao takav nalazi se u rasponu od 4.4 do 4.6 kWh/m². Na godišnjoj razini to ispada oko 1600 kWh energije dobivene iz snage sunca.

S obzirom na to da je poljoprivreda zapuštena tokom 90 ih godina prošlog stoljeća, glavne gospodarske grane otoka Iža u sastavu su turizma, dok u manjoj mjeri prevladavaju ribolov i trgovina. Kao perjanice gospodarskih aktivnosti na otoku, ističu se nautička marina i vegansko vegetarijanski hotel u Velom Ižu.

Otok je trajektima i brzobrodskim linijama povezan sa gradom Zadrom i otokom Ravom.

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

1.2. Socio-demografska struktura

Godine 1921. otok Iž je prema procjenama imao najveći zabilježeni broj stanovnika u povijesti, oko 2000 stanovnika. Nakon toga broj stanovništva počinje opadati. Danas otok Iž bilježi sveukupno 516 ljudi prijavljenih sa stalnim prebivalištem na otoku. Provjerom podataka popisa stanovnika iz 1991. godine, kada je otok Iž brojao 657 stanovnika, možemo zaključiti da je u razdoblju od posljednjih 30 godina otok Iž izgubio oko 21.5% svojeg stanovništva. Preostalo stanovništvo na otoku kategorizira se kao starije stanovništvo te većinom nije u radnom odnosu.

1.3. Ekonomska struktura

Povijesno su se stanovnici otoka Iža primarno bavili poljoprivredom i ribarstvom. U skladu s potrebama se u 19. stoljeću razvilo se obrtništvo te je uspostavljena značajna trgovina sa kopnom. Usporedno su se razvijali lončarstvo i postolarstvo. "Iška Keramika" je specifična izrada posuđa i oruđa glinom. Izrađivali su "Iški Lopiži" pa je tako "Iški Lopiž" zaštićen kao nematerijalna kulturna baština Republike Hrvatske te do danas ostaje aktivan zanat kojim se bavi stanovništvo na otoku.

Ekonomija otoka je bazirana na turizmu u ljetnim mjesecima. Uz hotel i marinu većinu poslovnih subjekata otoka čine ugostiteljski objekti (kafići, restorani i sl.). Uz navedene poslovne subjekte manji dio stanovništva bavi se trgovinom (trgovine, suvenirnice...) te se van turističke sezone mali broj stanovnika bavi poljoprivredom, hortikulturom i ribarstvom.

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE
NA ZADARSKIM OTOCIMA

2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

2.1. Cilj istraživanja, identifikacija sudionika, instrument i postupak

Cilj ovog istraživanja bio je mapirati energetske potencijal otoka Iža. S obzirom na predmet istraživanja, odabrana je metoda upitnika te su podaci prikupljeni putem interneta uz pomoć forme na stranici Cognito Forms. Uzevši u obzir veličinu otoka i broj stanovnika, prikupljanje podataka na terenu zahtijevalo bi znatne vremenske, ljudske i financijske kapacitete koji u ovom projektu nisu bili dostupni.

Cilj upitnika bio je mapirati i dobiti uvid u energetske potencijal otoka Iža kako bi se prikupili podaci i znanje za kvalitetniju izradu projekata, otkrivanje energetske potreba na otocima te unaprijedio razvoj samog otoka.

Upitniku je pristupilo 64 sudionika koji žive ili posjeduju nekretninu na otoku Ižu.

Sudionici su raspoređeni u ključne kategorije koje su identificirane prilikom pripreme istraživanja. Riječ je o kategorijama različitih značajnih društvenih aktera za svakodnevni život na otoku Korčuli. Kategorije su redom: a) fizičke osobe (privatni građani) b) tvrtke c) obrti d) OPG-ovi e) zadruge te f) udruge i neprofitne organizacije.

Podaci su prikupljeni od kraja ožujka do kraja rujna 2021. godine.

Upitnik je sadržavao 85 pitanja (većinom zatvorenih). Glavne kategorije koje se istraživane, a koje su sačinjavale upitnik, su: a) Socio-demografska obilježja b) Svijest i znanje c) Energetika te d) Dodatak. Potkategorije Energetike su: a) Fotonaponske elektrane b) Energetska učinkovitost u zgradarstvu c) E-mobilnost d) Mikro mreže s pohranom energije e) Gospodarenje otpadom te f) Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda.

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

Poveznica na upitnik bila je dostupna korisnicima Interneta koji su putem kanala društvenih mreža pozivani na ispunjavanje. Također, potencijalni sudionici pozivani su na ispunjavanje putem raznih objava na portalima te newsletter-ima. Upitnik je bio anoniman te sudionici nisu bili obvezni dati osobne podatke. U zadnjem dijelu upitnika, bilo je omogućeno dobrovoljno ostavljanje osobnih podataka svakog sudionika u slučaju da su htjeli biti uključeni u bazu podataka energetske potencijala otoka.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

3.1. Sociodemografska obilježja

Ispunjavanju upitnika pristupilo je ukupno 64 sudionika koji su odabrali otok Iž kao otok na kojem žive, rade ili kojeg često ili povremeno posjećuju. Od ukupnog broja sudionika, njih 32 (50%) bili su muškarci, a njih 32 (50%) žene. Većina sudionika nalazi se u dobi između 41 i 60 godina (redom: njih 7,81% od 21 do 30, njih 15,63% od 31 do 40, njih 26,56% od 41 do 50, njih 26,56% od 51 do 60, njih 18,75% od 61 do 70 i 4,69% od 70 godina na više).

Obrazovna struktura sudionika sačinjena je od fakultetski obrazovanih osoba (27 sudionik ili 42,19%), srednju školu završilo je 25 sudionika (39,06%), a završenu višu školu imalo je 12 sudionika (18,75%). Većina sudionika (njih 38 odnosno 59,38%) smatra da je njihovo imovinsko stanje poput većine drugih. Zanimljivo je napomenuti da 20 sudionika (31,25%) smatra da ima nešto bolje imovinsko stanje od većine drugih, dok dva sudionika (3,13%) smatraju da imaju puno bolje imovinsko stanje od većine drugih. Nešto lošije imovinsko stanje od većine drugih, prema vlastitoj procjeni, imaju dva sudionika (3,13%), jednako kao i puno lošije (dva sudionika, 3,13%). Od ukupnog broja sudionika (N=64), njih 44 (68,75%) je zaposleno ili samozaposleno, 14 (21,88%) ih se svrstalo u kategoriju Ostalo (mirovina, kućanice i slično), a šest sudionika (9,38%) je nezaposleno.

Najveći broj sudionika, njih 21 (32,81%) svoj su objekt kategorizirali kao nekretninu u koju dolaze preko ljeta, njih 16 (25%) kao nekretninu u kojoj žive tijekom cijele godine, njih 10 (15,63%) kao nekretninu u kojoj provide prosječno šest mjeseci godišnje, njih 9 (14,06%) odabralo je odgovor "ostalo", a 8 sudionika (12,05%) kao nekretninu u koju dolazi gotovo svaki vikend.

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

Upitnik je ispunilo 56 sudionika (87,05%) koji su se svrstali u kategoriju fizičkih osoba, 5 (7,81%) predstavnika udruga odnosno neprofitnih organizacija, dva sudionika (13,3%) nisu odgovorila na pitanje, dok je jedan sudionik (1,56%) predstavnik OPG-a.

Ključni pronalasci:

- Anketi su pristupila 64 sudionika, jednak broj žena i muškaraca
- Većina sudionika je u dobi između 41 i 60 godina
- Većina sudionika je srednjoškolski obrazovana
- Većina smatra da je njihovo imovinsko stanje poput većine drugih

- Većina je zaposlena ili samozaposlena
- Većina sudionika u nekretnine na otoku dolazi preko ljeta (32,81%) ili živi tijekom cijele godine (25%)
- Većina sudionika anektu je ispunjavala kao fizička osoba

3.2. Svijest i znanje

Većina sudionika, njih 49 odnosno 76,56%, nije aktivan član niti jedne udruge. S druge strane, 14 sudionika (21,88%) su članovi neke udruge dok 1 sudionik nije odgovorio na predmetno pitanje. Upitani da ocjene (na skali od 1 do 5 gdje 1 predstavlja "uopće nemam znanje o energetici", a 5 predstavlja "znam sve o toj temi") svoje znanje o energetici na otocima, 22 sudionika (34,38%) odgovorilo je "2", njih 14 (21,88 %) odgovorilo je "3", njih 12 (18,75%) odgovorilo je "1", odnosno da uopće nema znanja, njih 11 (17,19%) odgovorilo ocjenilo je svoje znanje o energetici ocjenom "4", a njih četiri (6,25%) ocjenilo je svoje znanje ocjenom "5". Jedan sudionik (1,56%) nije odgovorilo na pitanje.

55 sudionika (85,94%) odgovorilo je da je osjetilo poskupljenje energenata, njih četiri (6,25%) odgovorilo je da ne osjeća poskupljenje, dok je njih četiri (6,25%) odgovorilo da ne zna. Jedan sudionik (1,56%) nije odgovorio na pitanje. Većina sudionika (njih 39 ili 60,94%) spremna je na ulaganje vlastitih financijskih sredstava u vlastite projekte u području energetike. U trenutku ispunjavanja ankete, njih 19 (29,69%) nije moglo procijeniti jesu li spremni, dok ih je pet (7,81%) izjavilo da nije spremno na ulaganje vlastitih financijskih sredstava. Jedan sudionik (1,56%) nije odgovorio na pitanje.

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

61 sudionik (95,31%) odgovorio je da ne zna koje oblike kreditiranja ili sufinanciranja može koristiti u svrhu implementacije projekata obnovljivih izvora energije, njih dvoje (3,13%) odgovorilo je da zna, dok jedan sudionik nije odgovorio (1,56%).

Na pitanje „Što Vam je potrebno da bi projekt u području energetike bio uspješan“, 43 ili 67,19% sudionika odabralo je odgovor Više znanja o upravljanju projektima, 43 ili 67,19% odabralo je odgovor Više znanja o energetici, 53 ili 82,81% odabralo je odgovor Financijska pomoć, 46 ili 71,88% odabralo je odgovor Pomoć u upravljanju projektima te 45 ili 70,31% odabralo je odgovor Povezivanje s drugim akterima.

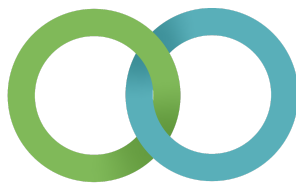
Većina sudionika (njih 56 ili 87,5%) u trenutku ispunjavanja upitnika nije bilo uključeno u neki projekt u području energetike na otocima. Po dvoje sudionika (3,13%) bilo je uključeno u redom navedene kategorije projekata: graditeljski, istraživački, razvojni, savjetodavni, ostalo.

Ključni pronalasci:

- Većina sudionika nije aktivan član neke udruge
- Većina sudionika odgovorila je da je njihovo znanje o energetici prosječno ili malo ispod prosjeka
- Većina sudionika osjetila je poskupljenje energenata
- Većina sudionika spremna je ulagati vlastita financijska sredstva u vlastite projekte, a oko 30% ih ne može procijeniti jesu li spremni na ulaganje
- Većina sudionika ne zna koje oblike kreditiranja ili sufinanciranja može koristiti u svrhu implementacije projekata OIE
- Za uspješan projekt sudionicima je potrebno: više znanja o energetici, više znanja o projektima, financijska pomoć, pomoć u upravljanju projektima i povezivanje s drugim akterima
- Većina nije uključena u neki projekt u području energetike

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE
NA ZADARSKIM OTOCIMA

3.3. Energetika

42 sudionika (65,63%) nije zadovoljno stanjem elektroenergetske mreže na otoku, njih 14 (21,88%) je zadovoljno, njih sedam (10,94%) ne može procijeniti, a jedan sudionik (1,56%) nije odgovorio na pitanje. 40 sudionika (62,5%) nije zadovoljno stanjem postojeće javne rasvjete, njih 20 (31,25%) je zadovoljno, tri sudionika (4,69%) ne mogu procijeniti jesu li zadovoljni ili nezadovoljni, dok jedan sudionik (1,56%) nije odgovorio na pitanje.

Na pitanje "Koliko se puta na godišnjoj razini događa prekid opskrbe električnom energijom u vašem mjestu?" 19 sudionika (29,69%) odgovorilo je da se događa otprilike 10 puta godišnje, 17 sudionika (26,56%) ne zna koliko se puta prekidi događaju, njih 16 (25%) odgovorilo je da se prekidi događaju više od 10 puta godišnje, a njih 12 (18,75%) nije odgovorilo.

Fotonaponske elektrane na građevinama u njihovom vlasništvu, suvlasništvu ili korištenju posjeduje troje sudionika (4,69%), dok ih njih 60 (93,7%) ne posjeduje.

Od ukupnog broja sudionika koji ne posjeduju fotonaponske elektrane, njih 34 (53,13%) ih možda postaviti u kraćem vremenu (u roku od godine dana), njih 21 (32,81%) ne planira postavljati, četiri sudionika (6,25%) ih želi postaviti u kraćem vremenu, a pet sudionika (7,81%) nije odgovorilo na pitanje.

Od ukupnog broja sudionika (N=64), čak 52 (81,25%) izjavilo je da posjeduje građevine na koje bi mogli postaviti fotonaponske elektrane, osam sudionika (12,5%) odgovorilo je da ne posjeduje takvu građevinu, dok njih četiri (6,25%) nije odgovorilo na pitanje. 51 sudionik (79,69%) izjavilo je da ima želju za postavljanje fotonaponskih elektrana na krovove tih građevina, njih devet (14,06%) nije odgovorilo na pitanje, dok njih četiri (6,25%) nema želju postaviti fotonaponske elektrane.

18 sudionika (28,13%) bi prilikom postavljanja izabralo autonomni sustav, 18 sudionika (28,13%) ne zna što bi postavilo, dok bi 17 sudionika (26,56%) odabralo sustav vraćanja u mrežu. 11 sudionika (17,19%) nije odgovorilo na pitanje. Većina sudionika, njih 41 (64,06%), nema financijskih sredstava za postavljanje solarne elektrane, njih 13 (20,31%) ima dovoljno financijskih sredstava, a deset sudionika (15,63%) nije odgovorilo na pitanje.

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

48 sudionika (75%) zainteresirano je za prijavu na natječaj za sufinanciranje, 12 sudionika nije odgovorilo na pitanje (18,75%), četiri sudionika (6,25%) nisu zainteresirani za prijavu na natječaj. 42 sudionika (65,63%) odgovorila su kako nemaju vlastite financije, kapacitete ni ljudstvo za prikupljanje projektne dokumentacije, njih 11 (17,19%) je odgovorilo da ima, dok 11 sudionika (17,19%) nije odgovorilo na pitanje. 48 sudionika (75%) zainteresirano je za suradnju s partnerima za realizaciju fotonaponskih elektrana na krovove objekata u njihovom vlasništvu, 10 sudionika (15,63%) nije zainteresirano, a 6 sudionika (9,38%) nije odgovorilo na pitanje.

54 sudionika (84,38%) ne zna ništa o ESCO modelu, osam sudionika (12,5%) zna samo osnove, jedan sudionik (1,56%) je veoma upoznat, dok jedan sudionik (1,56%) nije odgovorio na pitanje. 33 sudionika (51,56%) se u potpunosti želi informirati o ovom modelu, djelomično se želi informirati njih 14 (21,88%), 11 sudionika (17,19%) ne zna koliko se želi informirati, 4 sudionika (6,25%) nisu odgovorila, dok se njih dvoje (3,13%) uopće ne želi informirati.

Ključni pronalasci:

- Većina sudionika nije zadovoljna stanjem elektroenergetske mreže na otoku
- Većina sudionika nije zadovoljna stanjem javne rasvjete na otoku
- Najveći broj sudionika odgovorio je da se prekidi opskrbom električne energije na godišnjoj razini događaju oko 10 puta
- Većina ne posjeduje fotonaponske elektrane na građevinama
- Većina sudionika bez elektrana ne planira njihovo postavljanje u kraćem vremenu
- Većina posjeduje građevine na koje bi se mogle postaviti elektrane te većina ima želju za postavljanje
- Većina smatra da nema dovoljno financijskih sredstava za realizaciju postavljanja
- Većina je zainteresirana za prijavu na projekte sufinanciranja, no nemaju dovoljno vlastitih
- kapaciteta za prikupljanje dokumentacije
- Većina sudionika zainteresirana je za zajednički projekt sa partnerima
- Većina ne zna ništa o ESCO modelu, ali se žele informirati

ESCO je skraćenica od Energy Service Company i predstavlja naziv za model usluga na tržištu energije. ESCO model predstavlja energetska rješenja i u svijetu je prepoznatljiv kao naziv za poduzeće koje planira, provodi i financira projekte iz područja energetske učinkovitosti.

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

Cilj svakog projekta je smanjenje troška za energiju i održavanje ugradnjom nove učinkovitije opreme i optimiziranjem energetske sustava, čime se osigurava otplata investicije kroz ostvarene uštede u razdoblju od nekoliko godina koje mogu iznositi i više od 50%, ovisno o vrsti korisnika i projektu.

3.4. Energetska učinkovitost u zgradarstvu

Većina sudionika (56 ili 87,5%) izjavila je da na građevini u njihovom vlasništvu/suvlasništvu nije obavljena energetska obnova, dok ih sedam (10,94%) u vlasništvu ili suvlasništvu ima građevinu koja je energetske obnovljena. Jedan sudionik (1,56%) nije odgovorio na pitanje.

56 sudionika (87,5%) želi uvesti mjere energetske uštede u građevinama koje su u njihovom vlasništvu, 6 sudionika (9,38%) ne želi uvjesti mjere, dok dva sudionika (3,13%) nisu odgovorila na pitanje. Značajan broj sudionika smatra da nema dovoljno financijskih sredstava za realizaciju mjera energetske uštede (50 ili 78,13%), 12 sudionika (18,75%) smatra da ima dovoljno sredstava, a dva sudionika (3,13%) nisu odgovorila. Čak 53 sudionika (82,81%) zainteresirana su za prijavu na natječaje za sufinanciranje.

Slično kao i kod fotonaponskih elektrana, čak 49 sudionika (76,56%) sudionika smatra da ne posjeduje dovoljno vlastitih kapaciteta (ljudstvo, financije, znanje) za prikupljanje projektne dokumentacije, dok njih 13 (20,31%) smatra da ih posjeduje, dva sudionika (3,13%) nisu odgovorila. Zainteresiranost za zajednički projekt (sa partnerima) za realizaciju mjera energetske uštede na građevinama u njihovom vlasništvu iskazalo je 48 (75%) sudionika, dok njih 12 (18,75%) nije zainteresirano, četiri sudionika (6,25%) nisu odgovorila.

Ključni pronalasci:

- Većina sudionika posjeduje građevinu te većina nije provela energetske obnove
- Većina želi uvesti mjere energetske uštede, ali nemaju dovoljno financijskih sredstava
- Većina je zainteresirana za prijavu na sufinanciranje, ali nemaju dovoljno vlastitih kapaciteta
- Većina je zainteresirana za zajedničke projekte sa partnerima

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE NA ZADARSKIM OTOCIMA

3.5. E-mobilnost

Većina sudionika, njih 40 (62,5%) posjeduje vlastito prijevozno sredstvo, dok ih 21 (32,81%) ne posjeduje vozilo. 24 sudionika posjeduju automobil (37,5%), bicikl posjeduje njih četiri (6,25%), drugo električno vozilo također njih četiri (6,25%), a traktor ili frezu posjeduju tri sudionika (4,69%), dok tri sudionika (4,69%) nisu odgovorila na pitanje. Romobil na struju kao prijevozno sredstvo posjeduje jedan sudionik (1,56%).

17 sudionika (26,56%) ima dva vozila u svom voznom parku, 16 sudionika (25%) ima po jedno, tri sudionika (4,69%) imaju tri vozila, dva sudionika (3,13%) nemaju niti jedno vozilo, jedan sudionik (1,56%) ima četiri vozila, jedan sudionik (1,56%) ima sedam vozila, dok 24 osobe (37,5%) nisu odgovorile na pitanje. 26 sudionika (40,63%) odgovorilo je da je prosječna starost njihovih vozila iznad 10 godina, 22 sudionika (34,38%) nisu odgovorila na pitanje, devet sudionika (14,06%) odgovorilo je da je prosječna starost vozila između 5 i 10 godina, dok je sedam sudionika (10,94%) odgovorilo je da je prosječna starost do pet godina.

Kao pogonsko gorivo za svoja vozila 32 sudionika (50%) koriste benzin, njih 19 (29,69%) koristi dizel, njih 21 (32,81%) nije odgovorilo na pitanje, dok njih 6 (9,38%) koristi električni pogon. 34 sudionika (53,13%) odgovorila su da njihova vozila u prosjeku troše 5 - 10 litara na 100 kilometara, 23 sudionika (35,94%) nisu odgovorila, pet sudionika (7,81%) odgovorilo je da njihova vozila u prosjeku troše do pet litara na 100 kilometara, dok su dvije osobe (3,13%) odgovorile da im vozila troše između 11 i 15 litara.

3.6. Mikro mreže s pohranom energije

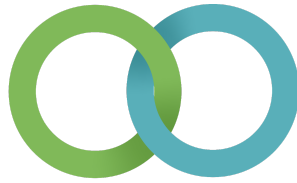
Samo 15% sudionika je u posjedu objekta koji nije priključen na elektroenergetsku mrežu. Koriste ih u stambene, turističke ili druge svrhe.

Polovica tih sudionika planira priključenje na elektroenergetsku mrežu, dok druga polovica razmišlja o realizaciji projekta vlastite mikro mreže s pohranom energije za taj objekt i zainteresirana je za prijavu na natječaj za sufinanciranje.

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE
NA ZADARSKIM OTOCIMA

3.7. Gospodarenje otpadom

Na pitanje "Koliko ste zadovoljni trenutnim sistemom odvajanja otpada u vašem mjestu stanovanja?" preko 40% sudionika odgovorilo je da je djelomično ili u potpunosti nezadovoljno sistemom, dok je nešto manje od 30% sudionika djelomično ili u potpunosti zadovoljno. Ostali sudionici nisu odgovorili na pitanje.

Oko 60% sudionika redovito odvaja otpad, povremeno to čini nešto manje od 30% sudionika, dok 10% sudionika uopće ne odvaja otpad. No, zanimljivo je da više od 90% ispitanika želi da se u njihovom mjestu stanovanja omogući primjereno odvajanje otpada u svrhu recikliranja.

3.8. Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda

Više od 90% ispitanika u kućanstvu koristi vlastitu vodospremu, takozvanu gušternu ili gusternu. Približno 40% sudionika koristi samo kišnicu, oko 30% povremeno puni vodospremu iz mjesne vodospreme ili vodonosca, dok nešto manje od 20% redovito puni vodospremu vodom iz mjesne vodospreme ili vodonosca.

Nešto manje od 40% sudionika na mjesečnoj bazi potroši do tri metra kubnih vode, približno 30% sudionika potroši između tri i šest metara kubnih, dok približno 20% troši više od šest metara kubnih vode na mjesečnoj bazi.

Približno 80% sudionika izjasnilo se kako ne koristi sive vode, dok nešto više od 10% sudionika ima potrebu za pražnjenjem crne septičke jame do pet puta godišnje.

Nešto više od 40% sudionika kao sredstvo za korištenje koristi kombinaciju klasičnih i biorazgradivih sredstava za čišćenje, nešto manje od 30% koristi samo klasična sredstva za čišćenje, dok približno 20% sudionika koristi isključivo biorazgradiva i za okoliš sigurna sredstva za čišćenje. Više od 90% sudionika nikad ne baca opasni otpad u odvodnju.

POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE
NA ZADARSKIM OTOCIMA

4. ZAKLJUČAK

Ovim istraživanjem mapirao se energetska potencijal otoka Iža. Osim podataka koji su prikupljeni putem upitnika (prikazani u izvještaju), sudionici su dobrovoljno upisali osobne podatke kako bi bili uključeni u bazu energetske potencijala koja se može koristiti za buduće projekte vezane uz energetska tranziciju.

Većina sudionika istraživanja spremna je ulagati vlastita financijska sredstva u vlastite projekte, a oko 35% ih ne može procijeniti jesu li spremni na ulaganje.

Većina sudionika ne posjeduje fotonaponske elektrane na građevinama, ali posjeduje građevine na koje bi se fotonaponske elektrane mogle postaviti te planira njihovo postavljanje u bližoj budućnosti. Većina ne zna ništa o ESCO modelu, ali se žele u potpunosti informirati o tom modelu.

Većina sudionika posjeduje građevinu na kojima nije provedena energetska obnova te imaju želju za provođenjem mjera energetske uštede.

Više od 40% sudionika odgovorilo je da je djelomično ili u potpunosti nezadovoljno sistemom gospodarenja otpadom u mjestu, dok je nešto manje od 30% sudionika zadovoljno.

Zajedničko svim sudionicima koji su izrazili želju za nekim od oblika energetske tranzicije je da smatraju kako nemaju dovoljno financijskih sredstava za realizaciju projekata. Većina je zainteresirana za prijavu na projekte sufinanciranja, no nemaju dovoljno vlastitih kapaciteta (ljudstvo, financije, znanje) za prikupljanje dokumentacije. Većina sudionika zainteresirana je za zajednički projekt sa partnerima.

Kako bi se energetska tranzicija provela što efikasnije i uspješnije, potrebno je obratiti pozornost i poduzeti korake u skladu sa pronalascima ovog istraživanja. Stanovnici Silbe imaju želju i volju za energetska tranzicijom, no potrebna im je pomoć u pokretanju te suradnje kroz provedbu promjena.

**POKRETANJE ENERGETSKE TRANZICIJE
NA ZADARSKIM OTOCIMA**

Projektom “**Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima**“ čine se prvi koraci ka osvještavanju i informiranju stanovništva naseljenih zadarskih otoka Iža i Silbe o potencijalima implementacije obnovljivih izvora energije u zajednicu.

Nositelj projekta

Društvo za zaštitu prirodne i kulturne baštine otoka Silbe “Samotvorac”

Partneri na projektu

Udruga mladih Tarabuži, Veli Iž i Pokret Otoka

Voditeljica projekta

Paula Bolfan

Vrijednost projekta

45,426.88 kuna

Cilj projekta

Osiguravanje ravnomjernog društveno-ekonomskog razvoja zadarskih otoka, jačajući kapacitete organizacija civilnog društva, umrežavanjem i transferom znanja dionicima, te poticanjem energetske tranzicije u skladu s ciljevima održivog razvoja civilnog društva na otocima.

Projekt “Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima” sufinanciran je sredstvima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske Unije.

Veli Iž, 15. prosinca 2022. godine

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije